
Jaarverslag 2020

Vereniging Kleine Kernen Limburg



“ Bouwen aan krachtige gemeenschappen in Limburg ”



Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Maatschappelijke thema's	4
A. Wonen en zorgen voor elkaar	4
B. Duurzaam maatschappelijk vastgoed	6
C. Samenwerken met je gemeente	8
D. Bewonersinitiatieven in beweging	9
3. Aanvullende projectlijn	11
Projectlijn: Steunpunt Wensbus.....	11
4. Reguliere basisactiviteiten & Organisatie VKKL	12
5. Financieel jaarverslag 2020	14

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL). De VKKL is in 2003 opgericht ter ondersteuning van bewonersorganisaties in de kleine kernen van Limburg. De VKKL heeft zich sinds haar start sterk ontwikkeld. Het aantal bewonersorganisaties (dorps-, wijk- en kernoverleggen) in Limburg is, mede dankzij de inzet van de VKKL stevig toegenomen (dit weerspiegelt zich in het ledenaantal van de VKKL: bij de start waren 21 bewonersorganisaties (dorpsraden, inwonersinitiatieven, kernoverleggen, wijkplatforms etc.) lid, in 2020 waren dit er 135. Daarnaast waren er 21 wensbusorganisaties, 10 overige leden en 26 gemeentes lid. Met het samengaan op 1 januari 2019 met vereniging Spirato, waarvan ruim 200 gemeenschapshuizen lid zijn, is één grote vereniging ontstaan, met in totaal bijna 400 leden.

De VKKL heeft in samenwerking met de leden, veel kennis en ervaring ontwikkeld rond processen van gemeenschapsvorming. De kern is steeds hoe bewoners zich organiseren rond actuele vragen die van invloed zijn op de leefbaarheid in hun woonomgeving. Daarvoor levert de VKKL (proces-) ondersteuning aan lokale bewonersorganisaties, organiseert uitwisseling van kennis en ervaring en behartigt de collectieve belangen van bewonersorganisaties naar belangrijke partners zoals de overheid en koepelorganisaties. Het aantal vragen dat bij de VKKL binnenkomt, en daarmee het aantal thema's waarmee de VKKL zich bezighoudt, is de laatste jaren sterk toegenomen.

Sinds 2009 is de VKKL een door de Provincie Limburg erkende Maatschappelijke Organisatie (MO). Met het indienen van het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 is deze erkenning weer voor een periode van 4 jaren verlengd. Het meerjarenbeleidsplan vormt de basis voor het activiteitenplan 2020. In het activiteitenplan 2020 worden 4 maatschappelijke thema's genoemd waaraan de VKKL in deze beleidsperiode haar projectmatige activiteiten wil verbinden:

- A. Wonen en zorgen voor elkaar;
- B. Duurzaam maatschappelijk vastgoed;
- C. Samenwerken met je gemeente;
- D. Bewonersinitiatieven in beweging.

Dit jaarverslag is opgebouwd aan de hand van de thema's zoals beschreven in ons activiteitenplan 2020. Achtereenvolgens worden de 4 inhoudelijke thema's behandeld aan de hand van de uitgevoerde projecten en resultaten. Aansluitend volgt een hoofdstuk over de basisactiviteiten en organisatie van de VKKL. Tenslotte volgt het financieel jaarverslag over 2020 met een korte toelichting.

En toen kwam corona...

Op 15 maart 2020 kondigde het kabinet een nationale lockdown aan om de gevolgen van het COVID-19 virus te beperken. Deze lockdown duurde tot aan de zomer, waarna er in oktober tot een tweede lockdown werd overgegaan. De corona-crisis heeft er ook binnen de VKKL toe geleid dat ons activiteitenplan helemaal op de kop is gezet: geen fysieke bijeenkomsten meer, momenten voor ontmoeting vallen weg; alles van de een op de andere dag digitaal. Per thema zullen we toelichten in hoeverre corona van invloed is geweest en hoe we daar vervolgens creatief mee zijn omgegaan, onder het motto: *“never waste a good crisis”*.

2. Maatschappelijke thema's

A. Wonen en zorgen voor elkaar

We zien een steeds grotere behoefte aan ontmoeting in onze samenleving. Dit geldt voor alle leeftijdsgroepen. Ontmoeting stimuleert nieuwe ideeën en creatieve oplossingen en helpt eenzaamheid te voorkomen. Senioren willen daarom vaak graag langer zelfstandig thuis in hun eigen dorp of wijk blijven wonen, maar wel op een waardige manier. Een passend woningaanbod, maar óók een passend vervoersaanbod horen daar vanzelfsprekend bij. Vraag en aanbod, zowel op de woningmarkt als in het (openbaar) vervoer, matchen daarbij niet altijd.

Uitgevoerde activiteiten binnen projectlijn 1 “woon- en zorginitiatieven”

- Op 6 oktober 2020 organiseerde VKKL een fysieke ontmoeting “Oppe Koffie” voor de Limburgse dorpsondersteuners met als onderwerp ‘borging van hun functie’;
- Op 10 oktober 2020 organiseerde VKKL samen met Provincie Limburg, Burgerkracht Limburg en Wonen Limburg een workshop “Collectief wonen: hoe doen we dat?” voor initiatiefnemers die aan de slag willen met vormen van collectief wonen. De bijeenkomst vond fysiek plaats, met een mogelijkheid tot deelname via livestream;
- Werkgroep levensloopbestendig Steyl van de wijkraad in Steyl is begeleid met kennis en kunde over hoe je ouderen langer zelfstandig in eigen dorp kunt laten wonen;
- Werkgroep BIG Genhout is ondersteund met het opzetten van een projectplan hoe men de woonwensen in het dorp kan ophalen, bundelen en vertalen in uitvoeringsplannen;
- Initiatiefnemers van nieuwe ontmoetingspunten in Gennepe-West en Obbicht zijn ondersteund met o.a. formats voor beheer- en exploitatieplannen;
- Bewonersinitiatieven op het vlak van wonen en zorg zijn ondersteund met kennis en kunde op het vlak van o.a. visievorming, werven van financiële middelen en samenwerking met professionele partijen.
- Als lid van de Koepel van Zorgcoöperaties Zuid-Nederland meegewerkt aan het herformuleren van visie en uitwerkingsplan onder de noemer ‘samen bouwen aan een samenleving die omziet naar elkaar’. De koepel ondersteunt en stimuleert burgerinitiatieven waar nodig en gewenst om via netwerken hun gemeenschapskracht te versterken op het gebied van wonen, zorg en welzijn.
- VKKL is lid geworden van Nederland zorgt voor Elkaar, het landelijke netwerk van bewonersinitiatieven die zich bezighouden met welzijn, wonen en zorg. NLZVE deelt kennis, ervaringen, knelpunten, oplossingen en onderzoek op het terrein van welzijn, zorg en wonen. Daarnaast behartigt het netwerk de belangen van de aangesloten bewonersinitiatieven op landelijk niveau.
- In samenwerking met netwerkpartner NLZVE (Nederland Zorgt voor Elkaar) is een inventarisatie van bewonersinitiatieven die zich met wonen-welzijn-zorg bezighouden, uitgevoerd. Doel is om beter in beeld te krijgen hoe de initiatieven in elkaar steken en waar hun concrete behoeften precies liggen.

Uitgevoerde activiteiten binnen projectlijn 2 “vervoersinitiatieven”

- In voorbereiding op de inrichting van een Platform Mobiliteit, hebben we met alle vervoersorganisaties die vraaggericht vrijwilligersvervoer organiseren gesproken over hun behoeftes aan informatie uitwisseling en ondersteuning;
- In samenwerking met de provincie is het Platform Mobiliteit opgericht, een provinciale klankbordgroep gericht op het verduidelijken van de rol van vrijwillige vervoersinitiatieven in relatie tot de Openbaar Vervoersconcessie;
- Samen met de Wensbus organisaties is een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden rondom het elektrificeren en daarmee verduurzamen van het wagenpark;
- Wensbusorganisaties en overige vrijwillige vervoersinitiatieven zijn ondersteund met kennis en kunde m.b.t. vragen over o.a. coronaprotocolen, vervoersgebied, chauffeurskeuringen en wet- en regelgeving.
 - NB: overige ondersteuning door VKKL aan de Wensbussen is geboden binnen het project ‘Wensbus penvoering’, zie verderop in dit verslag.

Behaalde resultaten

- Een tiental Limburgse dorpsondersteuners zijn ondersteund met kennis en kunde en weten elkaar te vinden op het moment dat zij dilemma’s en uitdagingen ervaren. Bovendien is op 6 oktober tijdens de Oppe Koffie het thema ‘borging’ wat hieraan ten grondslag ligt, verder uitgediept;
- Op 10 oktober is de bijeenkomst ‘Collectief Wonen, hoe doen we dat’ georganiseerd i.s.m. Burgerkracht Limburg, Wonen Limburg en Provincie Limburg. Ongeveer 30 initiatiefnemers rondom collectieve woonprojecten zijn hiermee middels inspirerende praktijkverhalen op weg geholpen om hun eigen initiatief sneller en beter te kunnen realiseren;
- De werkgroepen in Steyl en Genhout zijn begeleid in het voorbereiden en opzetten van hun eigen initiatief met als doel mensen langer in eigen dorp te kunnen laten wonen;
- De inventarisatie van bewonersinitiatieven met NLZVE heeft ertoe geleid dat er beter in beeld is gebracht aan welke ondersteuningsbehoeften bewonersinitiatieven op het snijvlak van wonen-welzijn-zorg behoefte hebben en welke knelpunten zij ervaren. Deze zijn als actiepunten bij o.a. het ministerie van VWS onder de aandacht gebracht.
- Leden en andere geïnteresseerden zijn via onze nieuwsbrieven, Kleine Kernen Krant sociale media kanalen en website geïnformeerd over relevante ontwikkelingen binnen dit thema;
- De landelijke samenwerking heeft ervoor gezorgd dat landelijk ontwikkelde kennis is verbonden met Limburgse praktijkervaringen op het vlak van wonen en zorg waarmee de procesondersteuning van deze bewonersinitiatieven verder kan worden verbeterd;
- Van een vijftal vrijwillige vervoersorganisaties zijn de ondersteuning behoeften in beeld gebracht die binnen het Platform Mobiliteit kunnen worden opgepakt;
- De verkenning naar elektrificatie van het wagenpark heeft opgeleverd dat de Wensbus organisaties waarschijnlijk ergens in de komende 3-5 jaar kunnen overstappen op volledig elektrisch aangedreven vervoersmiddelen met een voldoende actieradius.

Samenwerking met derden

- Provincie: o.a. Wonen Limburg, Burgerkracht Limburg, Provincie Limburg, Arriva, Omnibuzz;
- Landelijk: o.a. LSA Bewoners, NLZVE, Koepel Zorgcoöperaties Zuid-NL, LVKK.

Invloed van corona op de realisatie van activiteiten binnen dit thema

Als gevolg van de 2 lockdowns met aansluitend een evenementenverbod hebben fysieke bijeenkomsten niet of nauwelijks plaats kunnen vinden. In plaats daarvan zijn veel overleggen en bijeenkomsten digitaal opgestart. Het voorgenomen aantal van 6 bijeenkomsten (waarvan 4 Oppe Koffies) is daardoor niet of nauwelijks gerealiseerd. Ureninzet van medewerkers en adviseurs verschoof deels van het organiseren van bijeenkomsten naar het (extra) op maat ondersteunen van initiatieven die door de coronacrisis moeite hadden het contact te leggen of onderhouden met hun eigen achterban (vrijwilligers- en verenigingsondersteuning). Corona had en heeft nog steeds een grote impact op mensen die toch al in een sociaal zwakkere positie (o.a. eenzaamheid) verkeren. Veel initiatieven bieden een helpende hand, VKKL heeft bewonersinitiatieven een luisterend oor geboden en hen geïnspireerd in te zoeken naar dat wat wel mogelijk is.

B. Duurzaam maatschappelijk vastgoed

Maatschappelijk vastgoed in dorpen en wijken staat onder druk. Denk daarbij aan leegstand van gemeenschapsaccommodaties, kerken, scholen en verenigingsgebouwen. Enerzijds wordt van steeds meer accommodaties verwacht dat zij hun eigen (financiële) broek ophouden en een gemeente niet meer automatisch inspringt om een exploitatietekort op te lossen. Soms worden accommodaties zelfs volledig 'geprivatiseerd'. Anderzijds zien we dat de vraag en aanbod niet meer goed op elkaar aansluiten. Dit brengt uitdagingen met zich mee, waarbij de leefgemeenschap in samenspraak met de gemeente scherpe keuzes dient te maken.

Uitgevoerde projectactiviteiten binnen projectlijn 3 "herbestemming kerkgebouwen"

- Begeleiding en (praktische) ondersteuning is geboden aan Genhout (exploitatie kerkgebouw), Tienray (mede-bestemming kerk tot gemeenschapshuis) en Boukoul (herbestemming kerkgebouw met gemeenschapshuisfunctie);
- De 2 werksessies 'toekomst kerkgebouwen' zijn door corona niet gerealiseerd;
- 2 Gemeenten, 2 bewonersorganisaties en 1 parochiebestuur zijn geholpen met vragen over het opstellen van een kerkvisie;
- De werkgroep "Lemieësj Leëft" is ondersteund bij visieontwikkeling en het voeren van dorpsgesprekken over de toekomst van hun kerkgebouw;
- Aan een provinciale klankbordgroep rondom het her- of mede bestemmen van kerkgebouwen bleek voor nu geen behoefte. VKKL heeft daarom ingezet op het onderhouden van de contacten met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, beleidsambtenaren van de provincie Limburg, het Bisdom Roermond en diverse gemeenten die met een kerkvisie aan de slag zijn.

Uitgevoerde projectactiviteiten binnen projectlijn 4 "verduurzaming gemeenschapsaccommodaties"

- De workshop 'businessplan ontwikkelen' heeft als gevolg van de corona lockdowns geen doorgang kunnen vinden;
- Gemeenschapsaccommodaties in Heerlerheide, Munstergeleen en Broeksittard zijn ondersteund bij het opstellen en/of op orde krijgen van hun beheer- en exploitatiemodel;
- De besturen van de gemeenschapsaccommodaties in Limbricht, Sevenum en Wijlre zijn ondersteund bij hun organisatie ontwikkeling en het in orde krijgen van de bestuurskracht;

- In samenwerking met LVKK en Dorpshuizen.nl is succesvol gelobbyd om de categorie ‘dorps- en buurthuizen’ toe te voegen aan het landelijke ontzorgingsprogramma verduurzaming maatschappelijk vastgoed.

Behaalde resultaten

- Drie bewonersinitiatieven die aan de toekomst van hun kerkgebouw werken, zijn ondersteund met kennis en kunde;
- Diverse vragen ‘hoe van onderop een kerkvisie te starten’ zijn opgepakt en beantwoord;
- De werkgroep in Lemiers heeft met ondersteuning van VKKL draagvlak in eigen dorp verworven om hun kerkgebouw een nieuwe functie te geven;
- Drie gemeenschapsaccommodaties zijn ondersteund met financiële expertise op het vlak van duurzaam beheer en exploitatie van hun accommodatie;
- Drie gemeenschapsaccommodaties zijn geholpen bij het orde brengen van hun bestuurs- en organisatiekracht;
- Kennis rondom het verduurzamen van de accommodatie is gedeeld via nieuwsbrief, website, sociale mediakanalen, Kleine Kernen Krant en middels digitale Oppe Koffies;
- Door de succesvolle lobby m.b.t. het opnemen van dorps- en buurthuizen in het ontzorgingsprogramma verduurzaming maatschappelijk vastgoed, kunnen nu ook minimaal 40 gemeenschapshuizen vanaf 2021 in aanmerking komen voor ondersteuning bij het verduurzamen van hun accommodatie.

Samenwerking met derden

- Provincie: Bisdom Roermond, diverse gemeenten die met de kerkvisie aan de slag zijn waaronder Roermond en Weert, Provincie Limburg;
- Landelijk: RCE, Dorpshuizen.nl, LVKK.

Invloed van corona op de realisatie van activiteiten binnen dit thema

De invloed van corona op de situatie van met name de gemeenschapsaccommodaties is uitzonderlijk groot, zowel in financieel opzicht (sterk teruglopende inkomsten, deels gelijkblijvende kosten) als in maatschappelijk opzicht (het ontmoetingspunt, het hart van het dorp, is voor zeer lange tijd gesloten).

Fysieke VKKL bijeenkomsten binnen dit thema zijn allemaal geschrapt vanwege de lockdowns. Wel hebben er digitale Oppe Koffies plaatsgevonden in de periode april – december gericht op besturen van gemeenschapshuizen en ambtenaren gemeenschapshuizen beleid. VKKL heeft deze partijen bewust bij elkaar gebracht om de situatie van de gemeenschapshuizen goed in beeld te krijgen om vervolgens actie op te ondernemen. In deze periode zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- 3 digitale Oppe Koffies georganiseerd voor besturen van gemeenschapsaccommodaties gericht op de financiële steunregelingen, de (nood)verordeningen en maatregelen rondom sluiting en opengaan van accommodaties en vrijwilligersbeleid en weer opengaan na corona;
- 3 digitale Oppe Koffies georganiseerd voor ambtenaren gemeenschapshuizenbeleid, gericht op het onderling uitwisselen van kennis en informatie rondom de steunregelingen, de corona maatregelen en de ondersteuning aan besturen;

- Lobby activiteiten i.s.m. Dorpshuizen.nl, LVKK en LSA Bewoners richting ministeries van BZK en EZ en RVO m.b.t. uitbreiding van de landelijke steunregelingen voor buurt- en dorpshuizen;
- Lobby activiteiten richting Limburgse gemeenten m.b.t. financiële coulance voor (betalings-) regelingen tussen gemeenten en gemeenschapsaccommodaties;
- Lobby activiteiten richting provincie voor een sterkere rol van de provincie als regisseur en verbinder binnen dit dossier;
- 2 inventariserende enquêtes uitgevoerd in voor- en najaar, om de stand van zaken m.b.t. de geleden financiële schade bij de gemeenschapsaccommodaties in beeld te brengen;
- Voor de gemeenschapshuisbesturen een rekentool / exploitatiemodel ontwikkeld, waarmee men snel de derving aan inkomsten t.o.v. de uitgaven in beeld kan brengen;
- Op onze website een themapagina ingericht waarin continue de steunregelingen en coronamaatregelen voor de gemeenschapshuizen worden weergegeven en bijgehouden;
- Ten slotte zijn er ongeveer 20 gemeenschapshuizen individueel ondersteund met kennis en kunde op het vlak van financiën, bestuur en organisatie en vrijwilligersbeleid (i.r.t. corona).

C. Samenwerken met je gemeente

De verantwoordelijkheden en inhoudelijke relatie die overheden en inwoners van oudsher hebben, zijn aan het verschuiven. Inwonersgroepen zien zichzelf bijvoorbeeld steeds meer als samenwerkingspartner van de gemeente. Uitgangspunt is dat men niet gelijk is, maar wel gelijkwaardig. Er wordt een plan ontwikkeld en men gaat in gelijkwaardig partnerschap aan de slag met de uitwerking van het plan. Het is zoeken, ontdekken en experimenteren wie welke rol op welk moment dient aan te nemen.

Uitgevoerde projectactiviteiten binnen projectlijn 5 “overheid doet mee”

- In 2020 heeft VKKL in de gemeenten Roermond, Roerdalen, Bergen, Landgraaf en Vaals processen t.a.v. communicatie en positionering tussen bewonersgroepen en gemeente begeleid;
- Er is een digitale Oppe Koffie voor gemeentelijke contactambtenaren ‘leefbaarheid’ / ‘kernen en wijken’ georganiseerd;
- Er is vanwege de 2 lockdowns geen Oppe Koffie georganiseerd rondom het thema ‘samenwerken met je gemeente’;
- Via onze informatiekanalen zijn onze leden + geïnteresseerden op het vlak van samenwerking met gemeenten en maatschappelijke partners geïnformeerd over o.a. communicatie, positionering en onderlinge afstemming, goede voorbeelden en bestuur- en organisatievormen. Daarin is speciale aandacht geweest voor de aankomende invoering van de omgevingswet.

Uitgevoerde projectactiviteiten binnen projectlijn 6 “nieuwe vormen van verantwoording”

- Door het uitbreken van de corona crisis is de werkgroep ‘publieke verantwoording’ niet meer bij elkaar gekomen, waardoor er nog geen vervolg is gerealiseerd op de publicatie ‘Uw initiatief past niet in ons kader’ en het onderzoek naar publieke en onderlinge verantwoording;

- Bewonersoverlegorganisaties in Leudal, Bergen en Voerendaal zijn begeleid in het voeren van het gesprek over het afleggen van verantwoording, aan elkaar, aan de gemeenschap en aan de gemeente;
- De Oppe Koffie ‘verantwoording afleggen’ is als gevolg van de corona crisis niet meer georganiseerd.

Behaalde resultaten

- Er zijn binnen 6 gemeenten bewonersoverlegorganisaties (dorpsraden) ondersteund in de communicatie met hun gemeente, de positionering en rolverdeling en het afleggen van verantwoording aan de gemeente, maar ook onderling. VKKL procesondersteuning heeft ertoe bijgedragen dat de betreffende bestuursleden maar ook gemeente ambtenaren en bestuurders, meer begrip hebben gekregen voor elkaars positie, elkaars rollen hebben geleerd te waarderen en (project)verantwoording vooraf bespreekbaar hebben gemaakt, zodat deze aansluit bij de leefwereld van de inwoners.

Samenwerking met derden

- Diverse Limburgse gemeenten
- Movisie (landelijk onderzoek), LSA, LVKK

Invloed van corona op de realisatie van activiteiten binnen dit thema

Als gevolg van de 2 lockdowns hebben we ervoor gekozen de betreffende Oppe Koffies binnen beide projectlijnen niet digitaal door te zetten. Dit thema leent zich moeilijk voor oppervlakkige digitale overleggen. Het vraagt vertrouwelijkheid en verdieping op basis van vertrouwen tussen partijen. Hoe behulpzaam de digitale vergademogelijkheden ook zijn, niet alle fysieke processen zijn via de digitale weg te vervangen.

D. Bewonersinitiatieven in beweging

Veel bewonersorganisaties zijn zoekende in hun rol richting gemeenschap, gemeente en andere samenwerkingspartners. Op basis van onderzoek door universiteit Utrecht en de Landelijke Vereniging van Kleine Kernen zijn er 4 rollen voor bewonersorganisaties onderscheiden: de representatieve, verbindende, activerende en adviserende rol. In de praktijk komen alle rollen bij iedere organisatie in meer of mindere vorm wel voor. Maar welke rol neem je in welke situatie? En hoe zorg je als initiatiefgroep voor draagvlak binnen je eigen gemeenschap? Loop je niet te hard op de troepen vooruit?

Uitgevoerde projectactiviteiten binnen projectlijn 7 “rol en positie bewonersorganisatie”

- Met bewonersorganisaties in Afferden, Nieuw Bergen en Well aan de hand van de methode van het ‘Kleine Kernen Spel’ het gesprek gevoerd over de eigen rol binnen het dorp;
- Aan bewonersgroepen in Fromberg en Heibloem is ondersteuning verleend in hun positionering ten opzichte van de gemeente en het leggen van de verbinding in eigen dorp.

Uitgevoerde projectactiviteiten binnen projectlijn 8 “verbindend communiceren in je buurt”

- Met LSA bewoners en KBO Limburg is de voorbereiding opgestart om bewonersinitiatieven te ondersteunen op het thema eenzaamheid en dan vooral hoe mensen in eigen dorp of wijk bereikt kunnen worden die minder sociale contacten hebben of minder sociaal vaardig zijn;

- Met Huis voor de Sport, Huis voor de Kunsten, Burgerkracht en Speeltuinwerk Limburg is het project SAMENSPEL opgestart, gericht op de ondersteuning van het verenigingsleven tijdens en na corona.

Behaalde resultaten

- 5 bewonersorganisaties zijn ondersteund m.b.t. vraagstukken over hun eigen rol en positie ten aanzien van hun gemeenschap en samenwerkingspartners. Hierdoor kunnen zij zich beter positioneren en is de rolverdeling tussen de bewonersorganisatie en haar samenwerkingspartners verduidelijkt;
- Het LSA project rondom eenzaamheid is voorbereid en opgestart waardoor het in 2021 uitgevoerd kan gaan worden bij een tiental geïnteresseerde bewonersinitiatiefgroepen;
- Het project SAMENSPEL is opgestart waardoor vijf provinciale maatschappelijke partners met een brede doelgroep bestaande uit verenigingen en stichtingen op het vlak van sport, cultuur, zorg en welzijn elkaar beter weten te vinden: meer uitwisseling van kennis en informatie, sneller kunnen ondersteunen van vragenstellers en een grotere gebundelde pool van verenigingsondersteuners.

Samenwerking met derden

- Huis voor de Sport
- Huis voor de Kunsten
- Burgerkracht
- SpeL
- ResCoop Limburg
- KNHM
- LVKK
- LSA

Invloed van corona op de realisatie van activiteiten binnen dit thema

De lockdowns hebben ervoor gezorgd dat fysieke bijeenkomsten vrijwel onmogelijk waren in 2020. Bovendien kozen veel bewonersorganisaties ervoor hun activiteiten gedurende de lockdowns 'onhold' te zetten, waardoor projecten stil kwamen te liggen. De verwachting is dat een aantal trajecten na afloop van de lockdown(s) weer opgepakt zullen worden, maar een aantal ook niet (omdat er geen behoefte meer aan is, of omdat de vraagsteller niet meer actief is).

3. Aanvullende projectlijn

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanvullende projectactiviteiten die de VKKL verricht buiten de reguliere meerjarensubsidie van de Provincie Limburg.

Projectlijn: Steunpunt Wensbus

In 2014 is de Provincie Limburg gestart met de pilot Wensbus, bedoeld als vervoersoplossing voor kleine kernen die in de nieuwe openbaarvervoerconcessie geen OV meer zouden kennen. Inmiddels heeft de Wensbus zich ontpopt tot een maatwerkvervoeroplossing, die vraaggericht van deur tot deur vooral ouderen vervoert. De Wensbus projecten worden georganiseerd door vrijwilligers, vaak gelinkt aan een bewonersorganisatie. Binnen de projecten wordt alleen gewerkt met vrijwilligers (chauffeurs, planners, bestuursleden). Naast de Wensbus projecten zijn er ook andere, reeds langer bestaande particuliere vervoersinitiatieven en dienen nieuwe initiatieven zich reeds aan. In 2017 is er zwaar ingezet op de opstart van dit steunpunt. Juli 2018 is het Steunpunt operationeel geworden. Hieraan ligt een provinciale subsidie (2018-2023) ten grondslag.

Uitgevoerde projectactiviteiten

- Begeleiding en adviseren van de bestaande Wensbusprojecten;
- Facilitering van de Klankbordgroep Wensbus;
- Ondersteunen van nieuwe vervoersinitiatieven in het opzetten van een vervoersdienst en het inrichten van een deugdelijke duurzame organisatie en exploitatie;
- Het bijdragen aan een (digitale) kennisbank waarin knowhow, kennis en kunde m.b.t. het opzetten, exploiteren en organiseren van een vrijwillige vervoersdienst is verzameld;
- Faciliteren van het up to date houden van kennis bij coördinatoren en planners van de wensbussen t.a.v. van de gebruikte planningssoftware;
- Het ondersteunen van de Wensbusorganisaties in de zoektocht naar mogelijkheden om het wagenpark verantwoord te kunnen elektrificeren;
- Collectieve belangenbehartiging richting provincie, vervoersorganisaties en overheden.

Samenwerking met derden

- Provincie Limburg
- ANWB Automaatje
- Nationaal Ouderenfonds
- AdSysCo (leverancier planningssoftware wensbussen)
- Arriva
- Omnibuzz
- 25 Wensbusprojecten

4. Reguliere basisactiviteiten & Organisatie VKKL

Dit hoofdstuk behandelt de basisactiviteiten die de vereniging verricht. Enerzijds betreft dit de reguliere activiteiten en dienstverlening voor de leden, anderzijds betreft dit ook de bestuursondersteuning, secretariaat en financiële administratie. In 2020 heeft de VKKL ingezet op verdere professionalisering: er zijn voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2021 het vaste personeel in eigen dienst te nemen (2 medewerkers, 1,66 fte). Daarnaast is VKKL verhuisd van Horst naar Buggenum, om zo centraler in de provincie bij één van onze leden in te trekken (Gemeenschapshuis de Roffert). Ook is verder geïnvesteerd in 3 collectieve lidmaatschappen van gemeenten (Stein, Landgraaf en Vaals), om zodoende te kunnen bouwen op meerdere inkomstenbronnen dan alleen de provinciale financiering. Daartoe was in 2018 al onze nevenstichting, Stichting VKKL/Spirato-PROJECTEN, opgericht. Hierin vinden alle btw-plichtige activiteiten, opdrachten en projecten plaats, die niet onder een van de huidige gesubsidieerde activiteiten vallen. Ook in 2020 heeft deze stichting weer de nodige opdrachten en activiteiten verricht op het vlak van aanvullend gefinancierde ledendienstverlening. Zie ook het jaarverslag 2020 van de Stichting.

Ontwikkeling ledenaantal VKKL

Jaar	Totaal leden	Bewonersorganisaties	Overige leden
2003	36	19	17
2004	40	22	18
2005	74	50	24
2006	85	58	27
2007	93	66	27
2008	107	77	30
2009	123	86	37
2010	124	90	34
2011	127	95	32
2012	126	96	30
2013	130	97	33
2014	137	102	35
2015	134	101	33
2016	139	105	34
2017	141	107	34
2018	148	113	35
2019	359	323	36
2020	396	360	36

In 2020 kwam het bestuur van de VKKL zesmaal bij elkaar voor een reguliere bestuursvergadering en eenmaal om in een verdiepende sessie de organisatie ontwikkeling en het nieuwe werkplan 2021 te bespreken. In werkgroepen werden zaken voorbereid zoals de financiële administratie, het toekomstige organisatiemodel en het werkplan 2021. Dit gebeurde noodgedwongen vrijwel allemaal via digitale overleggen en bijeenkomsten. Naast het bijwonen van bestuursvergaderingen zijn de bestuursleden geregeld op (digitale) bijeenkomsten en activiteiten van bewonersorganisaties, gemeenten, provincie en andere (maatschappelijke) organisaties te vinden. De bestuursleden fungeren ook als presentator, moderator of panellid tijdens discussiebijeenkomsten en vertegenwoordigen de VKKL en haar gedachtengoed tijdens netwerkbijeenkomsten en ontmoetingen.

Bestuur, vrijwilligers en medewerkers

Het bestuur wordt in 2020, na de digitale ALV die in december via livestream is uitgezonden, gevormd door 6 personen. Daarnaast zijn er een vijftiental adviseurs en een columnist actief. Het verenigingsbureau wordt in 2020 gevormd door 3 parttime medewerkers, waaronder projectmedewerker, secretariaat en coördinator. Deze personen worden tot en met 2020 via een dienstverleningsovereenkomst door VKKL ingehuurd bij welzijnsinstelling Synthese. Daarnaast zijn 5 ZZP'ers als adviseur actief via Stichting VKKL/Spirato-PROJECTEN.

Uitgevoerde basisactiviteiten

Dit betreft activiteiten in het kader van de coördinatie en organisatie van de VKKL.

- Het geven van gevraagd en ongevraagd informatie en advies, vraagbaak functie vervullen richting leden en samenwerkingspartners;
- Behartigen van de belangen van onze leden
- Coördineren van de werkzaamheden van beroepskrachten, stagiaires en vrijwilligers, projectcoördinatie;
- Projectontwikkeling;
- Organiseren van de Algemene Leden Vergadering;
- Administratief en inhoudelijk ondersteunen van het bestuur;
- Beleidsvoorbereiding en beleidsondersteuning;
- Secretariaat en (financiële) administratie, accountant;
- Deelname coördinatorenoverleg Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK);
- Deelname overleggroep Dorpshuizen.nl;
- Overleg met samenwerkingspartners, andere Maatschappelijke Organisaties, Provincie, enz.;
- Het verzorgen van de communicatie naar leden, samenwerkingspartners en overige geïnteresseerden middels nieuwsbrief, Kleine Kernen Krant Limburg, website en sociale media;
- Werkzaamheden t.a.v. de organisatieontwikkeling: personeelsbeleid opstellen en uitvoeren, nieuwe huisvesting realiseren.

Werkgroepen en samenwerkingsverbanden

VKKL neemt deel in een aantal samenwerkingsprojecten, werkgroepen of commissies, waaronder:

- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen: VKKL is sinds haar oprichting lid van de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK), waarin tien provinciale verenigingen voor kleine kernen deelnemen. De VKKL neemt deel in het Algemeen Bestuur van de LVKK;

- De coördinatoren van de verschillende provinciale verenigingen voor kleine kernen ontmoeten elkaar 4 x per jaar voor het uitwisselen van kennis. Daarnaast worden projecten gezamenlijk opgepakt, o.a. op het gebied van zorg en vervoer. Een ander tweejaarlijks project is de organisatie van het landelijke Plattelandsparlement;
- De VKKL neemt deel in het ondersteuningsteam voor Wensbusinitiatieven en ondersteunt daarmee de Klankbordgroep Wensbus;
- De VKKL werkt samen met het platform Zorgen doe je Samen uit Noord-Brabant voor de ontwikkeling van faciliteiten voor zorg- en welzijnscollectieven in Limburgse en Brabantse dorpen. De koepel, bestaande uit initiatiefnemers van de eerste zorgcoöperaties, de Vereniging Kleine Kernen Noord-Brabant en vertegenwoordigers van Midden, West, Zuid-Oost en Noord-Oost Brabant. VKKL is lid van de Koepel zorg coöperaties Zuid-Nederland met als doel de belangen van inwonersinitiatieven in Zuid-Nederland te behartigen;
- VKKL is lid van het landelijk platform Nederland Zorgt voor Elkaar (NLZVE), waarin zorgcollectieven vanuit het hele land gebundeld worden;
- VKKL heeft vanaf het voorjaar van 2016 een strategisch partnerschap met Stichting IKL. Binnen dit partnerschap wordt de ondersteuning van bewonersinitiatieven op het gebied van groene ruimte, natuur en landschap gezamenlijk opgepakt;
- VKKL werkt samen met Vereniging Innovatief Platteland (VIP). Een VKKL bestuurslid is afgevaardigde binnen het bestuur van VIP;
- De VKKL heeft de intentieverklaring ‘snel internet in het buitengebied’ samen met partijen als Provincie, gemeenten, LLTB, LWV en MKB mede ondertekend en zet zich hier samen met deze partijen voor in;
- De VKKL neemt deel in de Lokale Actiegroep (LAG) van het LEADER-project in Zuid-Limburg;
- De VKKL is vertegenwoordigd in het Samenwerkingsverband Burgerkracht Europa (commissie Internationaal LVKK);
- VKKL is lid van Stichting SMOL, Samenwerkende Maatschappelijke Organisaties Limburg, en vandaaruit ook actief op het platform maatschappelijknetwerklimburg.nl;
- VKKL heeft een strategisch partnerschap met de KNHM (Kon. Ned. Heidemaatschappij);
- VKKL is als ondersteunende partij betrokken bij de organisatie van de jaarlijkse bijeenkomst ‘Spil in de Wijk’;
- VKKL maakt samen met Burgerkracht Limburg, Speeltuinwerk Limburg, Huis voor de Sport Limburg en Huis voor de Kunsten Limburg deel uit van het samenwerkingsverband SAMENSPEL gericht op verenigingsondersteuning (met nadruk op corona gerelateerde vraagstukken).

5. Financieel jaarverslag 2020

Separaat aan dit verslag vindt u de jaarrekening VKKL, opgesteld door onze accountant Verstraelen te Horst en ondertekend door het voltallige bestuur. Tevens toegevoegd vindt u het jaarverslag en de jaarrekening over 2020 van Stichting VKKL/Spirato-PROJECTEN.

Buggenum, mei 2021

Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL)
 Berikstraat 11a
 6082 AM Buggenum
info@vkk.nl
www.vkk.nl
 0475-202036